

βούτηξε τόν κονδυλοφόρο του σ' ένα παλιό καλαμάρι από φαγιάντα, σκέφθηκε μιά στιγμή με τό κεφάλι του μέσα στό χέρι, έπαιτα χωρίς νά σταθή πουθενά, χωρίς νά διορθωθή τήν παραμορφή λέξη έγραψε μονομιάς τήν άκόλουθη επιστολή :

« Φίλη μου, νά τώρα τόσο καιρός πού δέν σάς έχω γράψει και τά χρόνια έπέρασαν. Ποτέ δέν έλάτωνα διι δέν θά σάς ξαναβλέπα πιά ο' αυτόν τόν κόσμο άν και διαν με αφήσατε, είξερα ότι φεύγετε για πάντα. Καθένας μας είνε και προφήτης, μά προφήτης κουφός στην ίδια του φωνή. 'Η ζωή μου τελειώνει και τώρα πού τήν κοιτάζω στο σύνολό της μονάχα σάς ξαναβλέπω.

» Κοιτάζοντας πρό όλίγον τó λιμάνι, σκεπτόμουνα τήν ημέρα που ήγατε για νά μέ σάς ξαναβλέω πιά. "Έβρεχε εκείνη τήν ήμέρα. Μιά βροχή δυνατή, έπιμονή και ψυχρή τού Μαρτίου. Κι' από τήν προκυμαία κοιτούσα, μέσ' από τόν πέπλο τής βροχής, νά περνάει από μπροστά μου τó υπερκοκέναιο πού σάς πήρανε στην Κίνα. Είσατε τότε τριανταεσσάρον χρόνων και έγω τριανταπέντε και πρό δέκα χρόνων σάς είχα αγαπήσει. Είχα συνειδησί νά σκεπτόμαι πάντοτε σάς όλες τις ώρες τής ήμέρας μου, συνιδόντας σάς με όλες μου τις πράξεις με όλα μου τά σχέδια. "Έπειτα ξάφανα ένα χάσμα άνοιχτηκε : ή χρωκοπία του αυτίου σου, ή άνοχη σάς νά τόν άγκαλιείσθε στη στιγμή τής δυστυχίας του, ή άναχώρησή σας. Δέω σήμερα μέσα μου πού έχω περισσότερη πείρα, ότι ένας έραστής, έγω και πολύ αγαπημένος, δέν είναι όλη ή ζωή μιás γυναίκας κι' ότι ό σύζυγος έχει ένα μεγάλο μέρος από αυτή : μά τότε ήρουν ένας ρομαντικός, γιομάτος πλάνες ιδέες κι' άν αυτή ή αλήθεια μού παρουσιάζονταν θά τήν απόρριπτα.

» Τότε βρέθηκα μόνος, δδνηρά μόνος, τόσο μόνος, ώστε πανρεύτηκα. "Επί πολύ δύσκολο αλληλογραφούσαμε, μά τί γραμματά μας κατακίοναν νά γίνουν σπάνια και σύντομα κι' έπειτα σταμάτησμε τήν αλληλογραφία μας. Αυτό προήλθε, σκέφτομαι, όχι γιατί δέν αγαπώμαστε πιά, μά γιατί ή Λαύρα πού τήν έλάτωνα, ή Λαύρα των παλιών μου χρόνων δεν ήρθε πια στην Σαγκάη τής Κίνας. Μινα πολύ τó κοντά σας σκεπτόμενος, υπήρχατε έσως για μένα, πιά γράφομαι, σέ μιá γυναίκα πού βροσκοταν μακριά μου και πού γερονθας, μέσα σ' ασήμαντες φροντίδες. "Αν διαβάσετε ποτέ αυτό μου τó γράμμα, ό έρωτός μου θά σάς εξεγείρει : άλλοιμον. Λάθος ό άληθινός έρωας είναι έγνοιασός. "Υποθέτω άλλωστε ότι συμβάνει τό ίδιο και με σάς και ότι έσκαπώσατε όχι γιατί με ξεχάσατε, αλλά για νά θυμάστε καλύτερα κάποιον, ό όποιος δέν είνε αυτός ό παντρεμένος άντρας, ό ζευγμένος στο κοινωνικό χαλιάρη, ό διαφορητικός από εκείνον πού είχατε γνωρίσει.

» Όσο μάθαινα κάθε τόσο νέα σας από τόν ζάδελφό σας τό Γοδφρείδο. Ξέρω ότι ή κόρη σας πανρεύτηκε και ότι παραμένει κοντά σας. "Η κόρη σας... Την ξαναβλέπω πάντα χρονών με τις μπούκλες της και τό χαμόγέλο της στο όποιο ξαναβρίσκω τό δικό σας.

» Έγώ είμαι σχεδόν μόνος. "Η γυναίκα μου πέθανε ό γυιός μου με διαδέχτηκε. Έχω ένα εργοστάσι πού τό λατρεύω και πού θά ήθελα νά τό δω όταν μεγαλώσει.

» Θυμάσθε, Λαύρα, αυτό τό γεθμα στην άκρογαλιά, λίγες μέρες πριν από τήν αναχώρησή σας. "Η θλίψη των άναποφεντικών χωριών πλανιότανε από πάνω μας. Τό παράθερο μας έβλεπε στη θάλασσα. Μπροστά μας άσπρίζατε τά κύματα κι' έβλεπε κανείς νά πέφτει άπαυού τους τ' ασήμι του φεγγαριού. Μά έμεις βλέπαμε μέσ' στο μισοσκόταδο ν' αναφάνειαι αυτός ό σκληρός και άδουώπρητος τοκος πού έρχότανε νά σάς άρπάξει από μένα.

» Κάποτε μού φαινεται πώς είμαι νέος ακόμα και πώς είστε ακόμα μιá φίλη μου. Σάς περιμωνω σά νά είνεαι νάσθητε. Άκούω ήχο στην πόρτα. Μού φαινεται πώς θ' άνοιξει και πώς θά μπήτε μέσο, περιφρανη και ήρεμή, με τό έλαφρό χαμόγέλο σας και τή φειγιάλα χαρι σας... Όσοσο δια αυτά τελειώσατε, τελειώσατε για πάντα και δε θά φιλήσω πιά τό χέρι σας και δε θά σπριτίσω αναπνόνοντας αυτή τή μυρωδιά του γαλακτιού μου που κυμάτιζε γύρω σας.

Πώς αυτά κερνονη γληγορα, πώς περιάει μιá ζωή ! Χτές είσατε έδω, σάς έλικνήξω μέσα στην άγκαλιά μου. Χτές ακόμα κοιτούσα τό μέλλον σα να περιμενα τα πάντα άπ' αυτό... Χτές ; Πάνε τριάντα χρόνια από τότε...

» Αχ, Λαύρα, Λαύρα, είσατε ή νεότης μου, όλ' ή ποιηση τής ζωής μου. Τό γαμο, τό παιδί μου, δέν τά υπολογίζω. Έσως εφάντα, δια χυθίκατε. Έμνα ένα νερόσπαστο όμοιο με τους άλλους, χεις έρωτα και ποιηση και διαν έδειξε εργηκατε από τή ζωή μου, ή πλίκη μπήκε μέσα. Χαρη τς σάς δέκα χρόνια τής ζωής μου είνεαι κάτι παραμυθίνιο κι' άλλη, υγιοντο : χαρη ό όσος, είνε γοητευτικό πνεύμα κυμάτιζε γύρω μου δίνοντας ό κάθε πρσγμα τήν άληθινή του όμορφιά και τό πραγματικό του άρωμα. Είναι ακόμα αυτό τό πνεύμα έδω και θά γύρει από πάνω μου τήν ώρα του θανάτου μου. Έγκαταλείποντας δια γι' αυτό θά λυπη-

θώ μονάχα : Αυτός ό μυστηρώδης και ήρος κοσμος τής αγάπης πού μονο γι' αυτήν αξίζει κανείς νά ζή, αυτόν τόν κοσμο τόν μεγάλον συγκινήσεων, των δυνατών θλίψεων, τής άπολύτου χαράς άκολουθώντας, μιήκα μέσα και, σάν έχώρισα από σάς, διώγηκα από κεί.

» Με κάνατε νά υποφέρω, με κάνατε τρισυτυχή, με γεμίσατε με χιλια άνερα... Εύχριστόν, Λαύρα, εύχριστόν, για τους πόνοες κ' εύχριστόν για τις χαρές... Το χέρι σας δε θά τρέμει όταν θά διαβάσετε αυτό τό γράμμα ; Δε θά συλλογίσεσθε, με δάκρυα στα μάτια, τσα πρσγματα πεθαμένα, τσες ώρες πού περάσαμε μαζί ; Πώς μορπει νά τά ξεχάσατε όλ' αυτά ; Δε θά χαμογελάσετε άκομα μιá φορά προς τή μακρυή νεότητά σας ; Δέν υπάρχει παρά μόνο αυτή πού πρέπει ν' λογαριάζεται στον κοσμο και όταν αυτή φεύγει άφήνει πάντοτε άναμνησίσεις μοσοβολημένες, έλαφρές και λεπτες... Χαιρε, Λαύρα, σάς φίλ. . .

Τό κεφάλι του κ. Δανιήλ Κεργκκιού έπεσε άξαφνα άπάνω στο χαρτί, ό κονδυλοφόρος του ξεφωρε από τό χέρι του. "Εμεινε ξερός.

"Όταν ό "Αβελ Κεργκκιού και ή γυναίκα του έφτασαν είδοποιημένοι βαστικά από ένα τηλεγράφημα τής γρηάς ύπηρετησίας, τό κερφό είχε μεταφερθεί στο κρεβάτι του. "Ο "Αβελ φιλώσνε τόν πατέρά του, ή Μάρθα γονατιομένη, έκλαιγε μπρος στο κρεβάτι.

— Σημφόρησις, ειπε. Τελείωσ. Πήγε στο άνοιχτό άκόμα γραφείο για νά υπογράψη τήν προεδί του θανάτου. Γύρσθε τόν κοντυλοφόρο και τόν βρήκε κάτ' άπ' τό τραπέζι. "Η κνήνα δέν είνεαι σκαομένη. "Ο "Αβελ φιλώσνε τόν πατέρα του, ή Μάρθα γονατιομένη, εκλαιγε μπρος στο κρεβάτι.

Τόν βρήκε με τό κεφάλι πριμένο έπάνω στα χαρτιά.

"Η ύπηρετρια τους διηγήθηκε πώς έπι δυό ώρες μη άκούγοντας κανένα θόρυβο, μπήκε μέσα στην κάμαρη του Κεργκκιού και τόν βρήκε με τό κεφάλι πριμένο άπάνω σ' ένα χαρτί. Σκούπιζε τά δάκρυά της με τήν ποδιά της.

— Φαινότανε τόσο καλά σήμερα τό άπόγευμα, ειπε ή Μάρθα, δέν παραπονοίοντανε για τίποτε.

Είχε πολύ θάρρος, ειπε ό "Αβελ με κάποια περηφάνεια.

Και πήγε στο γραφείο για νά δει σέ ποιá δουλειά καταγιόντανε τή στιγμή του θανάτου. Είδη πολλά φύλλα χαρτιού γραμμένα σκόρπια, τά σύνδασε και ριχτόνας μιá ματιά, διαβάσε αυτές τις φράσεις : «Γάμο, παιδί, δέν τά υπολογίζω. Έσως εφάντατε όλα χαθήκατε». "Η γυναίκα του, ή Μάρθα είαβαζε πάνω από τόν ώμο του.

— Σε ποιόν γράφαί ; ψιθύρισε.

— Δέν ξέρω. "Η μαμά μου είχε μιλήσει πολύ κάποτε για μιá γυναίκα πού ό πατέρας είχε αγαπήσει στη νεότητά του. Δέν έμαθα ποτέ τόνομά της. Τάχα νά πρόκειται άκόμα γι' αυτή ;

— "Ας τό κάψουμε αυτό, πρόσθεσε. Αυτό τά μυστικά δε μάς άνήκουν ! Και έσφιξε τά φύλλα στη φωτιά.

"Ο "Αβελ με τό χέρι στοναρμένο κοιτάζε τόν πατέρα του. Οι γραμμές πού είχε διαβάσει στριφογύριζαν στο μυαλό του. Ποιά είνεαι ή άληθινή τους σημασία ! Τι άνθρωπος λοιπόν είνεαι αυτός ό πατέρας από τόν όποιο δέν είξερε τίποτε ! Τό άπέραντο μυστήριο πού σκεπάζει τή ζωή των γονέων μας και τό όποιο ποτέ ως τώρα δέν είχε συλλογιστεί, τόν έκανε ν' άγωνιά και τόν έτρόμαζε. Μιά μέρα τάχα ό γυιός του Ούρμπαιν θά έθεται στον έαυτό του τις ίδιες ερωτήσεις ; Τόση μικρο ή λοιπόν θέση κατείχε στην καρδιάτου πατέρα του.

Εκοιτάζε, τό γεμο νεκρό μέσα στη νύχτα του φθινοπώρου. "Η λαμπάδα πού ή φλόγα της έσάλεψε άργά άφηνε κάθε τόσο νά φαίνεαι ένα χαμόγελο στο πρόσωπο του νεκρου. Edmond Jaloux

ΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟ ΝΕΡΟ

Τό αμα νερό δέν γίνεται, λέγει μιá παροιμία. Και όμως τό νερό μορπει νά γίνη. αμα ! Και' ανακοίνωσιν πού εγινεν έσχύισον στην Άκαθηνία των Έπιστημών των Παρισίων, ύπεστηρίχθη από έναν γιατρό ότι τό θαλάσσιο νερό μορπει ν' άντικαταστήσει τό... αμα τό άνθρώπου !... Και τόυτο διότι τ άν ιψ έξωικφ όργανισμφ άνακαλωφθέντα μέχρι τούδς στοιχεια είνε 15, και έκ των 15 τούτων στοιχείων τά 14 άκατανώνται εις τό νερό τής θαλάσσης. "Ο γιατρός πού έκαμε αυτή τήν ανακοίνωσι εζήγησε συγχρόνως ότι αφήμιζε μεχρις εξανήλησεως μερικά ζώα και έπειτα εισηγάς στις φλέβες και στις αρτηρίες τους ποσότητα θαλάσσιου νερού ύπερβαίνουσαν τό ίδιον αυτών βάρος. Τά ζώα αυτά έντός 5—8 ήμερών άνάλαβον έντελις. Τό κοινό νερό ύπό παρομοίας συνθήκες χρησιμοποιούμενον έπιφέρει τόν θάνατον. "Αρα τό θαλάσσιο νερό περιέχει στοιχεία ζωής.